

TEMA 4: ELS ESTATS FINANCERS

1. CONCEPTE I OBJECTIUS DE L'ANALISI D'ESTATS FINANCERS. CONFECCIÓ DELS COMPTES ANUALS

Comptes anuals:

Formen part d'uns informes que emet l'empresa periòdicament i que tenen la missió d'informar de la situació patrimonial, financera i dels resultats de l'empresa, mostrant-se una imatge fidel a la realitat.

Esta format per:

- **Balanç de situació:** situació financer de l'empresa al tancament d'un exercici econòmic
- **Compte de pèrdues i guanys:** rendiment de l'empresa durant un exercici, fruit de la seva activitat
- **Estat de fluxos d'efectiu:** canvis en la posició de la monetària d'un exercici a un altre.
- **Estat de canvis en el patrimoni net:** canvis en la composició del patrimoni net de l'empresa d'un exercici o u altre.
- **Memòria:** informació quantitativa i qualitativa rellevant per a la presa de decisions, no inclosa en els estats anteriors.

PGC:

- **PGC per a pimes:** actiu menor a 2.850.000€, volum del negoci menor als 5.700.000€ i amb menys de 50 treballadors.
- **PGC per a microempresa:** actiu menor a 1.000.000€, volum del negoci menor als 2.000.000€ i menys de 10 treballadors.

Balanç de situació

És un estat comptable que mostra el patrimoni d'una empresa en un moment determinat, és a dir, reflecteix la posició estàtica del patrimoni en un instant de la vida de l'empresa. És un element d'informació que pot servir per fer anàlisis comparatiu entre diferents empreses del mateix sector de l'activitat econòmic o comparar balanços d'una mateixa empresa i treure'n conclusions sobre l'evolució.

El balanç ha de presentar les dades que conté d'una manera equilibrada, seguit l'equació fonamenta de la comptabilitat:

$$\text{Actiu} = \text{patrimoni net} + \text{passiu}$$

1.5. CONFECCIÓ DELS COMPTES ANUALS

EL COMPTE DE PÉRDUES I GUANYS

És un estat comptable que te com a objectiu calcular el resultat que una empresa ha obtingut durant un exercici econòmic, a més d'explicitar la composició del resultat i les operacions que s'han hagut de fer per arribar aquest resultat. Aquest compte es un estat dinàmic, ja que reflecteix els fluxos econòmics al llarg de l'exercici econòmic.

Ens proporciona la informació sobre l'origen de les despeses i les ingressos de les empreses, a més, determina diferents resultats comptables.

ESTRUCTURA:

Resultats explotació: s'hi anoten els ingressos i es resten les despeses que són producte de l'activitat de l'empresa.

1. Ingressos d'explotació:
 - a. Import net de la xifra de negocis (+)
 - b. Variació de les existències de productes acabat i en curs (suma quan en els saldos és un ingrés, i resta si es despesa)
 - c. Altres ingressos d'explotació (+)
2. Despeses d'explotació:
 - a. Proveïments
 - b. Despeses de personal
 - c. Amortització de l'immobilitzat
 - d. Altres despeses d'explotació

BAll: ingressos explotació (a + b + c) – despeses explotació (a + b + c + d)

Resultat financer: s'obté e la diferencia entre els ingressos i les despeses financeres. Igual que l'anterior.

RF: ingressos financers – despeses financeres

Resultats abans d'impostos: suma dels resultats d'explotació i els resultats financers. Si es positiu es continua si es negatiu s'acaba aquí.

BAI: benefici abans d'impostos + resultat financer

Resultats exercici: en cas que hi hagués beneficis, s'ha de restar l'impost de beneficis de la quantitat dels beneficis, que acostuma a ser del 30% del benefici.

BN: BAI – impost sobre beneficis

CONCEPTE:

Estudi, valoració i interpretació de documents comptables (compres anuals) per mitjà de tècniques i procediments analítics per conèixer diversos aspectes de la situació econòmica, financera i patrimonial de l'empresa en un moment determinat i la seva evolució en el temps.

El procés comptable està format per un conjunt de procediments i tasques:

Registre= l'activitat econòmica, financera i patrimonial (documents comptables)

Verificació= control de la recollida i elaboració de la informació comptable (auditoria)

Anàlisi= interpretació de la informació comptable

-Balanç de situació - Comptes de perdures i guanys -Estat de fluxos del PN - Memòria	} anàlisi patrimonial, financer i econòmic de l'empresa a partir de magnituds
---	---

OBJECTIUS:

Aquest estudi aporta informació d'utilitat a diferents agents econòmics relacionats amb l'empresa:

Supervivència en el mercat i el creixement de la seva capacitat econòmica

maximitzar el benefici (màxima rendibilitat de les seves inversions)

Situació solvent (afrontar amb seguretat les seves obligacions i deutes)

Objectius: supervivència en el mercat

ETAPES:

Es poden tenir en compte unes fases que caracteritzen l'estudi dels estats comptables. Tot i això, les característiques de cada empresa determinaran un sistema de treball.

L'anàlisi comptables es pot dur a terme de dues perspectives diferents:

- Anàlisi estàtica (en un moment determinat)
- Anàlisi dinàmica (comparar períodes o empreses assumint aspectes conjunturals)

Algunes de les tècniques que ens ajuden a analitzar dades són:

- Variacions
- Percentatges
- Representació gràfica
- Ràtios (relacions entre magnituds en forma de divisió)

TIPUS:

Existeixen tres tipus:

ANÀLISI PATRIMONIAL

- Estudi de l'estructura i la composició de l'actiu, patrimoni net i passiu i relacions entre masses patrimonials.
- Balanç de situació

ANÀLISI FINANCERA

- Estudi de la solvència i liquiditat de les inversions i l'estabilitat financera (fonts de finançament més adequades).
- Balanç de situació (ràtios financera)

ANÀLISI ECONÒMICA

- Estudi de la rendibilitat i la productivitat en relació a les inversions i els recursos financers
- Compte de pèrdues i guanys (ràtios econòmiques)

En general, l'objectiu d'aquests tipus d'anàlisi és comprovar i verificar si l'empresa es troba en una situació equilibrada, és a dir, com es troba en relació a una situació òptima.

- Solvència: capacitat de respondre als deutes amb l'actiu de l'empresa.
- Liquiditat: facilitat de convertir l'actiu en disponible.

CONCEPTE: estudi del patrimoni empresarial (B+D+O), és a dir, l'estructura econòmica (Actiu) i financera (patrimoni net i passiu) → estructura del balanç

Equilibri patrimonial: relació òptima entre l'estructura econòmica i la financera del balanç.

- Equilibri de l'estructura econòmica: proporció òptima de les inversions
- Equilibri de l'estructura financera: relació equilibrada de les fonts de finançament.
- Correlacions patrimonials: relació entre recursos financers i inversions realitzades

Una selecció acurada de les fonts de finançament que permet que les inversions fetes garanteixin un desenvolupament eficient, estable i sostingut de l'activitat de l'empresa. Aquesta "situació patrimonial ideal" serà diferent per cada empresa o sector econòmic.

FONS DE MANIOBRA

Indicador de l'equilibri global entre l'origen dels recursos i les aplicacions de les inversions.

És la part de l'actiu corrent (inversions a curt termini) que es finançada amb recursos permanents, ON (recursos propis) i PNC (exigible a llarg termini).

$$FM = AC - PC$$

$$FM = (PN + PNC) - ANC$$

ACTIU

PN I PASSIU

ANC

AC

PN I
PNC

PC

Recursos permanents: PN + PNC

Fons de maniobra: és la part de l'actiu corrent que esta finançada amb una part dels recursos permanents.

FM ens dona informació sobre el frau d'adequació de l'estructura financera i les inversions fetes per l'empresa, ja que ens informa sobre la capacitat que té el passiu no corrent per a finançar íntegrament l'actiu no corrent o, alternativament, de la capacitat que té l'actiu corrent per a fer front de tots els deutes a curt termini de l'empresa.

Si és positiu: dona un marge operatiu a l'empresa, ja que sap que amb el seu AC pot liquidar la totalitat del seu exigible a curt termini (PC) i que encara disposa d'aquest marge.

- El FM es compona de les inversions de caràcter permanent de l'actiu corrent.
 - o Existències: estoc de seguretat
 - o Realitzable: crèdit habitual a clients
 - o Disponible: liquiditat immediata

$$FM = AC - PC > 0$$

$$FM = (PN + PNC) - ANC > 0$$

És més gran la seva capacitat de tenir diners que els deutes que li poden arribar a curt termini perquè és més gran la capacitat d'arribar els diners fàcilment.

Si és negatiu: vol dir que una part de les inversions a llarg termini (ANC) són finançades amb exigible a curt termini (PC), cosa que podria provocar que l'empresa tingués problemes per pagar els seus deutes a curt termini (suspensió de pagaments):

1. Amb els deutes a curt termini estàs finançant el actiu corrent i part del teu actiu no corrent.

$$FM = AC - PC < 0$$

$$FM = (PN + PNC) - ANC < 0$$

2. Els deutes a curt termini són majors que la capacitat d'obtenir diners líquids.

Els supermercats són un exemple d'aquest estil perquè tenen un sistema de gestió d'inventaris just-in-time.

Fons de maniobra (definició alternativa): conjunt de recursos que l'empresa necessita per poder-se finançar durant el període comprès entre el moment en què paga als proveïdors i el moment en què cobra dels clients. Per aquest motiu, com més curt sigui aquest període, més petit serà el fons de maniobra.

- El cicle d'exploració d'una empresa és el període que passa des que es produeixen les entrades de materials al magatzem, per iniciar l'activitat pròpia de l'empresa, fins que es cobren les factures dels clients corresponents a les vendes dels productes generats per l'empresa.

SITUACIONS PATRIMONIALS

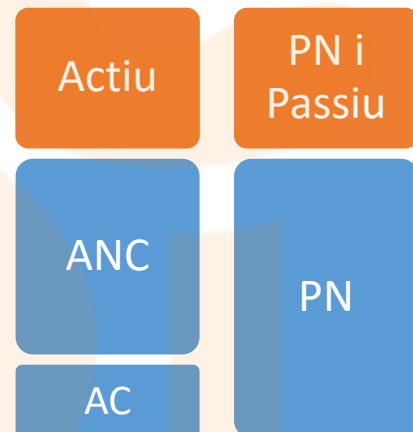
Una empresa pot travessar diferents situacions patrimonials en un moment donat, que comprometen o garanteixen la seva activitat:

1. ESTABILITAT FINANCERA TOTAL:

AC i ANC estan finançats totalment per recursos propis, sense que hi hagi passiu.

- $ANC + AC = PN \rightarrow \text{passiu} = 0$
- $FM = AC > 0$

Gran seguretat però no es beneficia de l'efecte positiu de l'endeutament (dinamitzar la gestió i augmentar el rendiment)

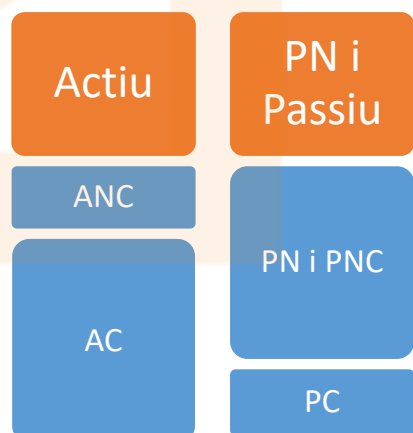

2. ESTABILITAT FINANCERA NORMAL

Els recursos permanents (PN + PNC) financen l'ANC i el capital corrent (FM, que és positiu)

- $Fm = AC - PC;$
com que $AC > PC \rightarrow FM > 0$

Situació ideal per a l'empresa, no obstant la dimensió del fons de maniobra va lligada a les necessitats de l'empresa i a les característiques del sector d'activitat .

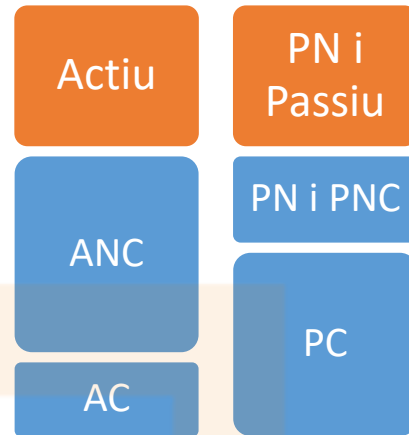
3. SITUACIÓ DE SUSPENSIÓ DE PAGAMANETS (CONCURS DE CREIDTORS)

Desequilibri financer a curt termini, doncs el PC finança el FM (que és negatiu), i es posa en perill la capacitat de l'empresa d'afrontar les obligacions de pagament a c/t (problemes de liquiditat).

- $FM = AC - PC$;

Com que $AC < PC \rightarrow FM < 0$

Solucions; renegociar els deutes am els creditors o millorant la disponibilitat de l'AC (baixes existències o realitzable, és a dir, planificació de la tresoreria.

4. DESEQUILIBRI FINANCER A LL/T

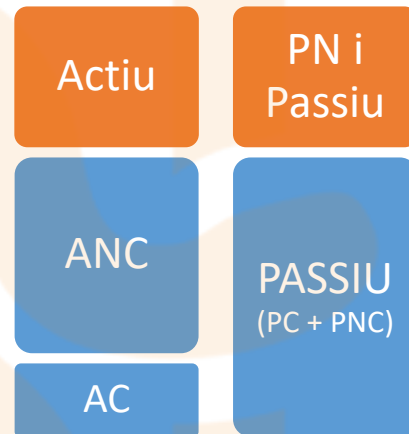
Inestabilitat financera causada per problemes de solvència, ja que l'empresa està descapitalitzada (no té recursos propis) i tot el seu finançament és exigible.

Manca de solvència?

Per afrontar les obligacions de pagament per l'endeutament hauria de liquidar tot el seu actiu. La situació de fallida està molt a prop.

Empresa descapitalitzada: $PN = 0$.

Tot l'actiu és igual al passiu.

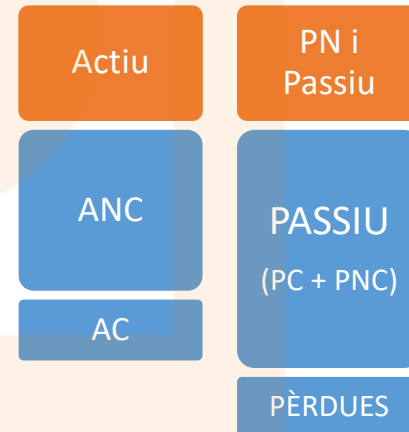
5. SITUACIÓ DE FALLIDA

Desequilibri financer greu, l'empresa està totalment descapitalitzada ($PN = 0$).

Una part de l'exigible s'ha destinat a finançar un actiu que no dona cap rendiment, per exemple, pèrdues acumulades.

L'empresa està condemnada a desaparèixer.

Caldria revisar l'activitat de l'empresa.

1.5.L'anàlisi financera: ràtios financeres

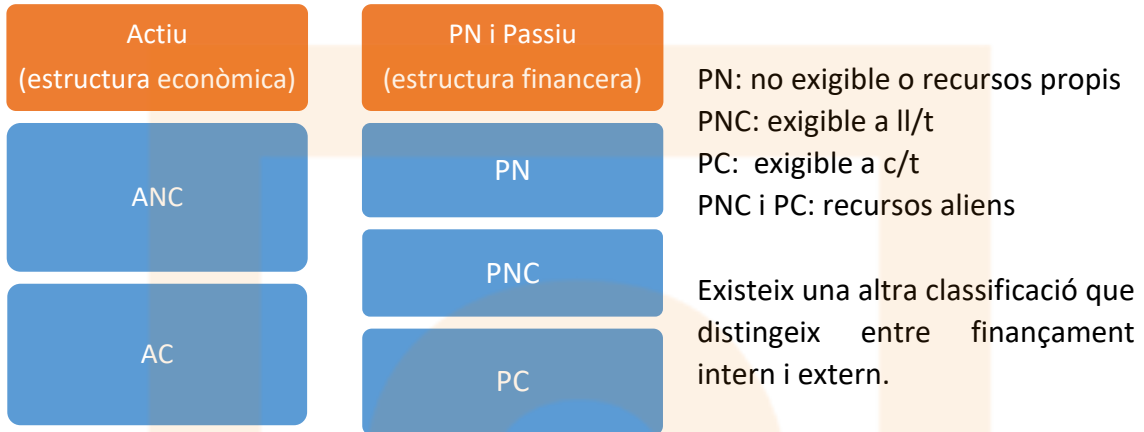
Estudiar la liquiditat i la solvència de l'empresa i comprovar que són suficients per poder pagar els deutes en els terminis fixats prèviament.

- Liquiditat: capacitat per convertir les seves inversions en mitjans de pagament líquids

- Solvència: capacitat pe pagar els deutes amb la garantia e les seves inversions.
ACTIU > PASSIU

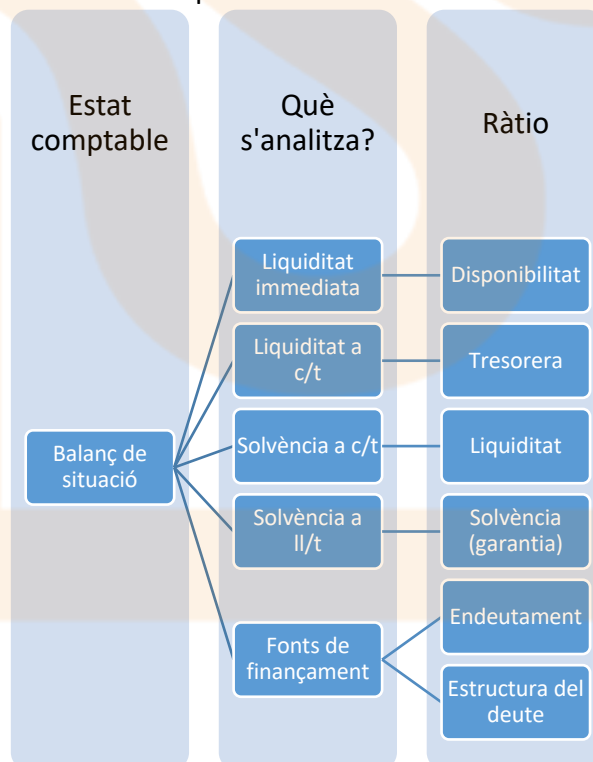
Hi ha un equilibri entre l'estructura financera (fonts de finançament) i l'estructura econòmica (inversions).

CONCEPTES PREVIS:

RATIOS FINANCERES:

Indicador sintètic que resumeix una informació sobre la situació financera de l'empresa que ens permet dur a terme comparacions entre empreses o períodes econòmics en funció d'uns valors òptims.

Ràtio de disponibilitat (D): mesura la capacitat de l'empresa de cobrir els deutes a curt termini amb els comptes més líquids (tresoreria: bancs i caixes).

$$\text{Disponibilitat: } \frac{\text{Disponible}}{\text{Passiu corrent}}$$

- Més seguretat però actius poc rendibles. (si estem per sobre de 0,3 o 0,4)
- Més dificultats per dur a terme els seus pagaments immediats, és a dir, augmenta el risc de suspensió de pagaments.

Si fos 0 seria que o té diners. Si hi hagués resultat 1 tan el disponible com el passiu corrent és igual. Si dona és que 1 tens més liquiditat que deutes.

Ràtio de tresoreria, àcid-test (T): mesura la capacitat de l'empresa de l'empresa per fer front als deutes a c/t per mitjà dels recursos a c/t, excloent les existències que presenten major dificultat de convertir-se en líquid.

$$\text{Tresoreria: } \frac{\text{Realitzable + disponible}}{\text{Passiu corrent}}$$

- Excés de liquiditat. Més seguretat però actius poc rendibles. (si estem entre 0,8 i 1,2).
- Més dificultat per dur a terme els seus pagaments a c/t, és a dir, risc manifest de suspensió de pagaments.

El disponible no pot ser més gran que la tresoreria. Serà més petit o igual. Només seria igual si el realitzable és igual a 0.

Si vol saber el realitzable has fer: $T = \frac{\text{Realitzable}}{\text{Passiu corrent}} + D$

RÀTIO DE LIQUIDITAT (L):

Mesurar la capacitat de l'empresa per fer front als deutes a c/t per mitjà dels recursos a c/t, però no d'una manera com la tresoreria. $\frac{\text{Existències + Realitzable + Disponible}}{\text{Passiu corrent}} = \frac{\text{AC}}{\text{PC}}$ tan immediata de ràtio de

LIQUIDITAT:

- Excés de liquiditat. Més seguretat però poc actius rendibles. Si es troben entre 1,5 o 1,8
- Més dificultat per dur a terme els seus pagaments a c/t, és a dir, risc manifest de suspensió de pagaments. $T < 1 \rightarrow FM < 0$

RÀTIO DE SOLVÈNCIA (S):

Mesura la capacitat total de l'empresa per afrontar els seus deutes amb la liquidació de tot l'actiu. Es refereix a la garantia que ofereix l'empresa als seus acreedors.

$$\frac{\text{Actiu total}}{\text{Passiu total}} \text{ SOLVÈNCIA:}$$

- L'empresa no aprofita els efectes beneficiosos de l'endeutament. (superior al patrimoni net). Els valors oscil·len entre 1,7 i 2.
- Risc manifest de fallida de l'empresa.

RÀTIO D'ENDEUTAMENT (E):

Fa referència a la proporció de recursos propis i recursos aliens.

$$\frac{\text{Deutes}}{\text{Patrimoni net} + \text{Passiu}} = \frac{\text{PC} + \text{PNC}}{\text{PN} + \text{PC} + \text{PNC}}$$

la proporció entre i

ENDEUTAMENT:

- El volum de recursos alien és excessiu, l'empresa està massa endeutada i per tant està perdent autonomia financera. Si oscil·la entre 0,4 i 0,6.
- L'empresa no aprofita els efectes beneficiosos de l'endeutament. Si està per sobre del patrimoni net.

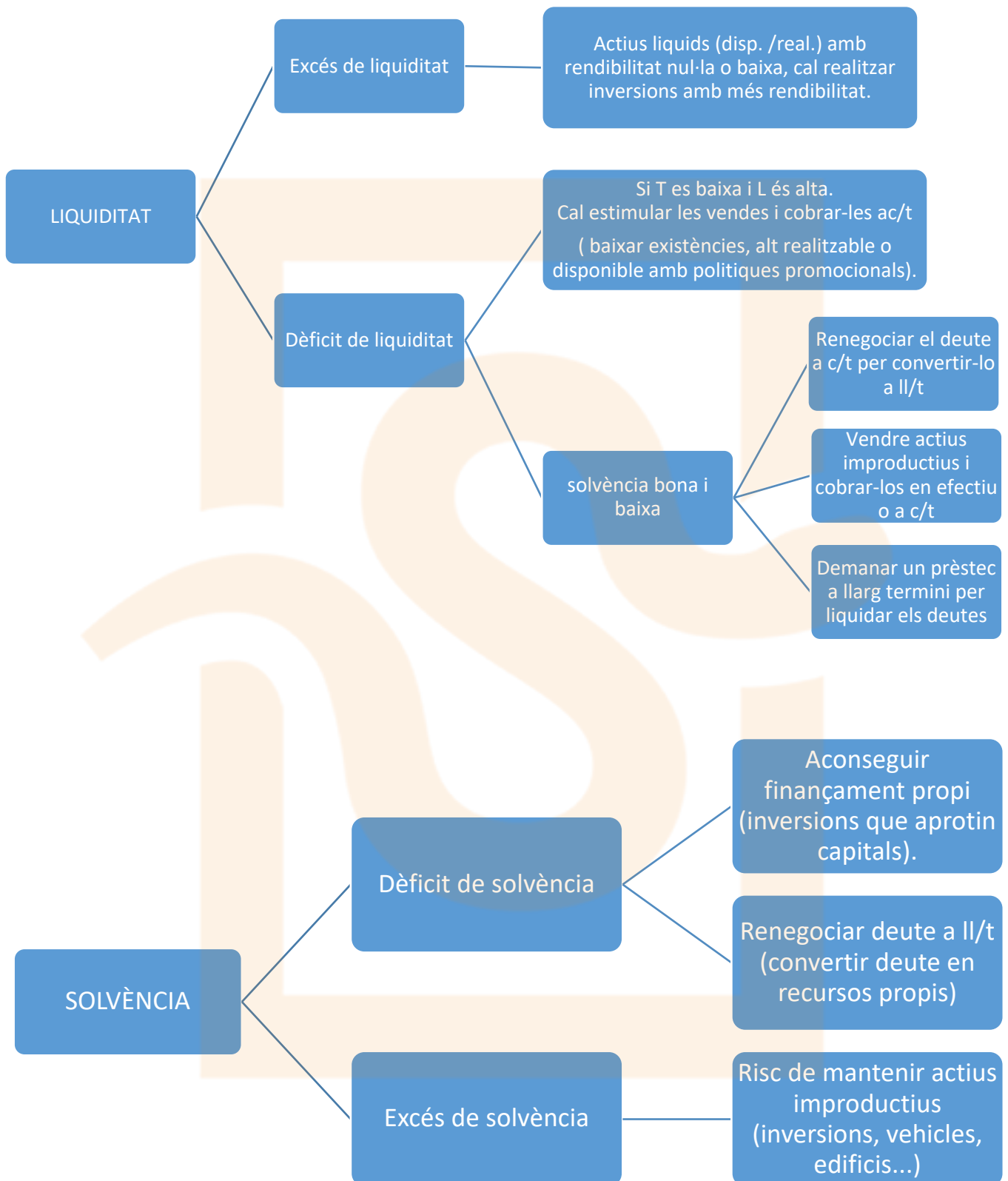
RÀTIO D'ESTRUCTURA DEL DEUTE, qualitat del deute (D):

Indica la proporció dels deutes de l'empresa que són exigibles a curt termini.

ESTRUCTURA DEL $\frac{\text{Passiu corrent}}{\text{Passiu}}$ DEUTE:

- Augmenta la importància relativa de l'endeutament a c/t sobre la totalitat de l'endeutament. Si oscil·len entre 0,2 i 0,5.
- Més qualitat en l'endeutament ja que, en general, com més gran sigui el termini de pagament dels deutes de l'empresa, més marge operatiu.

1.5.3. L'anàlisi econòmica

Determinar quins són els resultats de l'activitat de l'empresa, com s'estructuren i com s'obtenen.

La principal font d'informació és el compte de pèrdues i guanys i l'utilitzarem per trobar una sèrie d'indicadors:

a) Anàlisi de la rendibilitat empresarial

- Rendibilitat econòmica
- Rendibilitat de les vendes
- Rendibilitat financera

b) Palanquejament i endeutament

ANÀLISI DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA

Serveix per valorar l'activitat de l'empresa en termes d'eficiència.

Es relacionen els beneficis amb les inversions o els recursos propis generant dos indicadors:

- La rendibilitat econòmica:

- La RE de l'empresa mostra el rendiment de l'actiu, és a dir, de les inversions totals de l'empresa. Es relaciona el benefici abans d'interessos i impostos (BAII) amb l'actiu.

- Beneficis relacionats amb inversions (Actiu)

- Quan benefici obtenim per cada euro invertit. Si la RE augmenta significa que l'empresa obté més rendiments de les seves inversions.

RE < 1: BAII < actiu → actiu no productiu

RE = 1: BAII = Actiu

RE > 1: BAII > Actiu

BAII

Actiu

- La rendibilitat financera:

- La RF és la relació entre el benefici net (amb els interessos i els impostos ja descomptats) i els recursos propis (capital i reserves) de l'empresa. També s'anomena rendibilitat del capital, ja que mostra el benefici generat per l'empresa amb relació al capital aportat pels socis.

- Beneficis relacionats amb recursos propis (PN)

MILLORES DE RENDIBILITAT ECONOMICA:

A partir de l'expressió de la rendibilitat econòmica es pot ampliar el concepte tot descomponent la fórmula per arribar a una interpretació més àmplia, introduint les vendes a l'expressió:

Marge: rendibilitat de les vendes: indica els beneficis per unitat venuda. Com es pot millorar la rendibilitat de les

	BAII		Vendes
	-----	X	-----
	Vendes		Actiu
	Marges		Rotació

vendes? Major preu de venda o menor cost unitari.

Rotació: indica les u. m. de vendes que es poden obtenir per cada u. m. invertida. Com es pot millorar la rotació? Eficiència, és a dir, major vendes o menor estructura econòmica.

Si la rotació és alta tant s'ha de vendre més mantenint mateixa estructura econòmica. O mantens el volum de vendes reduint l'estructura econòmica.

MILLORES RENDIBILITAT FINANCERA

$$\frac{\text{Benefici net}}{\text{Vendes Marge}} \times \frac{\text{Vendes}}{\text{Actiu Rotació}} \times \frac{\text{Actiu}}{\text{Recursos propis Palanquejament}}$$

També s'anomena rendibilitat del capital.

Que el palanquejament fos 1 significa que passiu és 0 perquè actiu i PN són iguals i si no hi ha passiu vol dir que la empresa no està endeutada

Que el palanquejament sigui més petit que 1 voldrà dir que el actiu és més petit que el PN i no té sentit.

Que el palanquejament sigui més gran que 1 voldrà dir que el actiu és més gran que el PN per tant hi ha un endeutament.

PALANQUEJAMENT

El palanquejament és una mesura del endeutament de l'empresa. Contra més deute més rendible és una empresa.

El palanquejament és la relació entre actiu i recursos propis: la inversió que s'ha dut a terme a l'empresa per casa unitat monetària de recursos propis.

Si el palanquejament que a la vegada és endeutament, augmenta voldrà dir que la rendibilitat financera augmenta.

L'endeutament és bo en certa mesura.

L'EFECTE DEL PALANQUEJAMENT

En principi el palanquejament té un efecte positiu quan l'ús del deute permet augmentar la rendibilitat financera de l'empresa. I l'efecte serà negatiu quan disminueixi la RF. Pot passar:

- Si el palanquejament augmenta el benefici disminueix. I implicarà modificació d'altres termes de càlcul RF.
 - o El RF augmenti el efecte de palanquejament serà positiu, $RE > CFA$ o quan el resultat de les dues ràtios sigui superior a 1.

- El RF disminueixi el efecte de palanquejament serà negatiu, $RE < CFA$ o quan el resultat de les dues ràtios sigui inferior a 1.
- Si el palanquejament disminueix

Hi ha un efecte colateral dels beneficis. Quan una empresa amplia el seu deute disminueix el benefici net, ja que augmenta les despeses.

Perquè sigui positiu el fons propi ha de disminuir proporcionalment a el benefici net.

CALCUL DE L'EFECTE DEL PALANQUEJAMENT

Una forma de veure si una empresa pot tenir un palanquejament financer positiu és comprovant si el cost del deutes és menor que el rendiment de l'actiu (RE).

Mètode 1: per quest motiu cal considerar el cost del finançament aliè.

$$CFA = \frac{\text{Despeses financeres}}{\text{Passiu}} =$$

Per cada euro que m'he endeutat per tenir-lo em dirà quina despesa tindrè per tornar-lo.

$$RE = \frac{\text{BAII}}{\text{Actiu}}$$

Per cada euro el benefici que tinc de la meva activitat econòmica.

Si el euro ens dona més beneficis que despeses, et proporcionarà beneficis, tindrem un palanquejament positiu, haurà de ser major RE que CFA. Si és al revés et proporciona més despeses i per tant tindràs un palanquejament negatiu, el RE serà menor al CFA.

Mètode 2: utilitzant les dues ràtios següents:

$$\frac{\text{BAI}}{\text{BAII}} \times \frac{\text{Actiu}}{\text{Capitals propis}} = \frac{\text{RF}}{\text{RE}}$$

EFECTE POSITIU: Per a que la rendibilitat financera augmenti a través de l'ús del deute, el producte d'aquestes dues ràtios ha de ser superior a 1.

EFECTE NEGATIU: quan el producte de les dues ràtios és inferior a 1 significa que el deute no és convenient per a l'empresa ja que redueix la seva rendibilitat financera.

SOBRE L'ENDEUTAMENT CAL TENIR EN COMPTE...

Sabem que: "L'endeutament permet, per mitjà del palanquejament, millorar la RF de l'empresa, sempre que la RE sigui superior al CFA".

En aquest punt convé saber que l'endeutament aporta dinamisme al finançament i al rendiment de l'empresa però amb dues conseqüències adverses per l'empresa:

- Cost financer: interessos per la utilització de fonts de finançament exigibles que poden ser compensats si la RE es superior al seu cost.
- Risc financer: disminució de l'autonomia financera inherent a una major proporció de finançament exigible.

En definitiva, no sempre que l'efecte del palanquejament sigui positiu l'endeutament és beneficiós per a l'empresa, ja que només informa sobre si l'ús del deute fa augmentar la rendibilitat financera. En canvi, el palanquejament no té en consideració la situació patrimonial i financera, és a dir, si el deute és excessiu o si es pot retornar o no.

En temps de bonança econòmica l'endeutament impulsa l'empresa, ja que la rendibilitat és superior al cost de demanar un préstec. Però es pot girar contra l'empresa si les inversions no poden generar prou liquiditat per pagar els interessos del capital aliè.